

E számunk szinte összes cikke a határokról, azok feszegetéséről, sőt áttöréséről szól, kezdve azzal, ami az idei Velencei Biennálé díjnyertes német pavilonjában zajló eseményekkel foglalkozik. Régebben a művészeti írások bevett fordulata volt azt ünnepelni, hogyan jelezte előre egy-egy a mű a hamarosan bekövetkezett történelmi kataklizmát. A német pavilon, amelyben mindenféle zavaró körülménnyel nehezítik a műélvezetet, arra kérdez rá, minek kell még történnie, hogy a magukat örült érzékenynek gondoló művész-fogyasztók szeme rányíljon, hol is élnek. Mik történnek a világban emberekkel, akár a legszűkebb környezetükben is, ami mellett fülüket, orrukat más hatásokkal telítve gyalognak el, szemüket elszántan a kiállítóterem falára szögezve. Hogy egyszerre hányféle dolog létezik ugyanazon a helyen, hányféle művészet születik, és hogyan értékelődik fel az, ami keletkezésekor egyáltalán nem volt kedvezményezett helyzetben, kiderül abból az interjúból, amit egy horvát gyűjtő-

vel készítettünk. Biztos nem véletlen, hogy 1989-ben kezdték érdekelni a műtárgyak, amelyekkel először még fotósként került kapcsolatba, és azt is többféleképpen lehet értékelni, hogy anyaga legnagyobb részét a délszláv háború alatt gyűjtötte össze. Ami azonban vitathatatlan, hogy neki köszönhetően maradt meg, gyűlt össze és vált-válíkat kutathatóvá az az anyag, amely megmutatja, milyen, mégis szabad reakciók születtek a szabadságtól megfosztottság állapotára különböző helyeken. Noha teljesen másik korba vezetve az olvasót, de ezt az élményt ellentéppontozza az a cikkünk, amelyből kiderül, a nyugati kultúra aranykorának legbiztosabb pontja, a századforduló hiperkonszolidált Angliája milyen művészetet produkált. Hogy nézett ki Sir Lawrence Alma-Tadema műterme, és hová vágyódott el a legnagyobb jólétekből is – valószínűleg a megváltoztathatatlanul esős időjárás miatt? Nos, Európa déli részébe. Az idei Documenta is dél-európai párhelyszínt talált a hagyományos hely-

szín, az északnémet Kassel mellé, bár ebben az ókori remiszenciák kevesebb szerepet játszottak, mint a legújabb kori görög államadósság. És ha már határátlépés: Szilvitzky Margit-interjúból kiderül, hogyan lett valaki a már emlegetett korszakban, az ötvenes-hatvanas években a szabad választás lehetőségétől tulajdonképpen megfosztott alkalmazott tervezőből a műfaji határokat egyszer csak átlépő, a textilt önálló művek anyagaként használó művész. Egy kávéház belsejének megtervezése is adhat példát erre a típusú lépték- vagy szemléletváltásra: ilyen a modernizmus egyik csúcsművének számító Café Aubette Strasbourgban. Végül, ha tényleg a határokról, az azokon belül kivívott szabadságra vagy a határok semmibe vételének kérdésére koncentrálnunk, akkor itt van az orrunk előtt a magyar művészet egy máig megoldatlan rejtélye: a Kondor-életmű, a kint is, bent is esete, amiről szívből ajánlott elemző tanulmányt közlünk, mégis biztos, hogy vissza-vissza kell még térnünk rá. (tt)

Impresszum

Főszerkesztő:

Topor Tünde
topor@artmagazin.hu

Szerkesztő:

Szikra Renáta
szikra@artmagazin.hu

Olvasószerkesztő:

Lukács Annabella

Lapigazgató:

Tormási Anita
tormasi@artmagazin.hu

Lapterv:

Horváth Csilla

Layout:

de_form

Artmagazin Online:

Mucsi Emese
Szilágyi Róza Tekla

Gyakornok:

Varga Krisztina

Fotó:

Bognár Benedek
Simon Zsuzsanna

Lapunk szerzői:

Fáy Miklós
Kígyós Erzsébet
Mélyi József
Mucsi Emese
Németh István
Révész Emese
Szikra Renáta
Topor Tünde
Tüdös Anna
Vadas József
Winkler Nóra

A címlapon:

Gorgona Művészcsoport: *A Gorgona a földet bámulja*, kollektív munka, a Gorgona Művészcsoport tagjai és barátaik szereplésével, 1961, fekete-fehér fotó, 220 x 229 mm
© Marinko Sudac-gyűjtemény

Cikkünk a 10. oldalon.

Felelős kiadó:

Einspach Gábor
einspach@artmagazin.hu

Stratégia:

Winkler Nóra

Kiadja az Artmagazin Kft.

1061 Budapest, Paulay Ede u. 55.
+36 30 560 93 29 | info@artmagazin.hu

Alapították:

Einspach Gábor
Topor Tünde
Winkler Nóra

Megjelenik havonta.

Nyomdai munkák:

Pauker Nyomdaipari Kft.

CTP szaktanácsadás:

Miklós Árpád

Terjesztés:

Árusítás a Lapker Zrt. országos hálózatán keresztül, Relay, Inmedio kiemelt áruhelyein.

ISSN 1785-30-6

4 – 5 ARTANZIX

6 – 9 Biennálé
Mucsi Emese: ÖKLÖZÉS
 A nyertes német pavilonról

10 – 15 Interjú
Topor Tünde – Winkler Nóra: VÉDŐPAJZSOT AKAROK VONNI AZ AVANTGÁRD KÖRÉ
 – BESZÉLGETÉS MARINKO SUDACCAL

16 – 19 Documenta
Tüdős Anna: MIT TANÍT ATHÉN?
 Documenta 14 az Akropolisz alatt

20 – 26 Tanulmány
Révész Emese: „REMÉLEM, NEM VAGYOK MODERN”
 Kondor Béláról – töredékekben

28 – 31 Kiállítás
Fáy Miklós: HÁROM ALAK LEVEGŐBEN

32 – 39 Interjú
Kígyós Erzsébet: AMÍG MOZOG A KEZEM, ADDIG RAJZOLNI MÉG LEHET
 Beszélgetés Szilvitzky Margittal

40 – 43 Építészet-design
Vadas József: AZ ABSZTRAKT MŰVÉSZET SIXTUS-KÁPOLNÁJA: AZ AUBETTE KÁVÉHÁZ

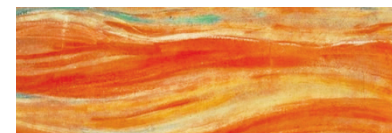
44 – 50 Kiállítás
Szikra Renáta: POMPEJI VÖRÖS ÉS MÁRVÁNYFEHÉR – ANTIKVITÁS TESTKÖZELBŐL
 Lawrence Alma-Tadema a Belvederében

52 – 57 Magyarok a nagyvilágban
Németh István: A SZENT LÁNG – HOLLAND TÜNDERMESÉ EGY ELFELEDETT
 MAGYAR CSODAHEGEDŰSRŐL

58 – 59 Egy kép
Topor Tünde: ELŐSZOBÁZUNK
 Jókai Lóránt: Álló kép

60 – 61 Kiállítás
Mucsi Emese: GYÜNNI-MÖNNI A VÁROSBAN, PIACRA, VÁSÁRBA, SZOMSZÉDBA,
MÖGTÖSZI A SZÖVETPAPUCS IS

62 Gutenberg-galaxis
Mélyi József: SOKOLDALÚ TORZÓ
Kertész László: Köztéri szobrok kincsestára
 – Válogatás a magyarországi köztéri plasztika 1945 utáni remeikeiből

> 5

> 10

> 25

> 30

> 43

> 46

> 55